

raffinált technikává fajul. Trükk lesz belőle. Úgy látszik, az írónak még nincs elég esztétikai judiciuma arra, hogy kigyomlálja írásaiból ezeket a mű-zöltségeket, mű-naivitásokat és mű-éretlenségeket. Még fiatal! Még érné kell, hogy valóban «éretlen» legyen.

A gyermekkori élmények e speciális-tájától pl. túlzás, mikor roppantul elámul azon, hogy diákkora óta Debrecenben új házak épültek. Hát még mikor azt halljuk: «Debrecenben látam legelőször, hogy az emberek az utcán nem köszönnek egymásnak.» A költő t. i. Szoboszlóról került Debrecenbe diáknak s így volt vagy 9—10 éves. «Fel is érdeklődtem (!) ahhoz a szoboszlai emberhez, akinek a kezét fogtam, aki magával hozott a vonaton:

— Apa, miért vannak annyian *haragba* Debrecenben? És nem akartam megérteni, mi ezen a nevetni való, mikor az ilyen csúnyaságon inkább búsulni kéne».

Nem akarta megérteni! Tudta a kópé, csak nem akarta Szép Ernő már mint gyerek is *gyerekebb* akart lenni társainál.

Látnivaló, hogy az író itt a naivitást annyira fokozza, hogy gyermekdedsége már-már az embryo-intelligencia felé orientálódik...

Általában sok a mesterkélttség, finctor, túlzás és póz Szép Ernő könyvében, s épp ezért megütöztünk rajta, hogy a legujabb «nemzeti koncentráció» folyóiratának kritikusa Szép Ernő könyvéről azt írja: «En azt mondom, hogy ezt a finom, szerény, kedves, szeretetteljű lelkendező kis könyvet minden okos (!) tanító és tanár elolvastathatná a gyerekekkel, amikor a Hortobágyról, az Alföldről, a pásztorkodásról, a délibábról stb. esik szó. (Nyugat, 1930. febr. 1.)

Szóval vigyük be a gyermeket «nyelv-újítót», az Alföld szakértőjét az iskolába! *Talán Arany János Toldija helyébe?...* Hartmann János.

Henry Bordeaux: Behavazott lábnymok. (A Szent István-Társulat kiadványa.) Bordeaux, a francia lélekrajzi regény mesterének, Bourgetnak tanítványa, nem csoda tehát, ha a «magyar» kiadók nem igen vesznek róla tudomást. Szívükhöz közelebb állnak a kereszténységet gúnyoló s forradalmi szellemű franciák, kiknek műveit sietnek megismertetni a franciául nem tudó magyar közönséggel. Mit

nekik Bordeaux, aki «elfogult nacionalista?» Mit nekik a vaskalapos konzervatív, aki efféleket ír: «Úgy érzem, ha van valami, ami egyik regényemet a másikhoz fűzi, az a családi érzék... A művészet eltér a valóságtól, hamis és regényes útra téved, ha nem érdeklődik a családi tűzhely iránt». Milyen korlátolt felfogás, milyen elavult eszmék! Bordeaux sit anathema!

Ne csodáljuk tehát, hogy a *La Neige sur les pas* című, 1912-ben megjelent regényt csak most, tizennyolc év múlva kapjuk karácsonyi újdonságként.

Bordeaux annyira szentnek s annyira társadalmi fundamentumnak tartja a családi tűzhelyet, hogy rombadölte után is újjáépítését hirdeti. Ennek a regényének is ez a problémája.

Egy kiváló és dúsgazdag építész megcsal a feleségre. Ballépését sok minden menti, de jóhírére büszke ura kiutasítja házából. Az asszonyt Svájcban turistaszerecsétlenség éri, kedvese meghal, őt súlyos állapotban vizik a szentbernáthegi kolostorba s az orvosok lemondanak életéről. Kérésére férje kis leányukkal együtt megjelenik betegágyánál s a szegény szenvedő nő láttára részvéttől megbocsát neki. A beteg azonban meggyógyul s most kezdődik a házastársak szerelme újjáébredésének és teljes kibékülésének lassú folyamata, mely családi tűzhelyük megmentésével végződik.

Ez a finom és érdekfeszítő kettős lélekrajz a regény főszépsége, amely mellett még a hangulatos svájci környezetrajz is eltörpül.

A külföldön rég ismert műről, mely kiváló értéke a francia regényirodalomnak, fölösleges többet mondanunk.

Színnyei Ferenc.

A Szépművészeti Múzeum Évkönyvei, V. kötet, Budapest, 1929. A Szépművészeti Múzeum Évkönyveinek most megjelent ötödik kötete terjedelemben valamennyi eddiget túlszárnyalja. Mondanivalójának sokoldalúságával, képben való bőségével és kiállításának pazar pompájával rendkívüli szolgáltatokat tesz a magyar tudományos kultúra külföldi elismerésének nehéz munkájában. E sorok írója több ízben meggyőződhet arról, hogy a külföldi művészettörténeti intézetek és múzeumi kézikönyvtárak mily becsben tartják az előző köteteket s hogy a külföldi szakemberek, ha a magyar művészeti irodalomból esetleg egyebet nem is ösmernének, ezeket a